

ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อผู้ประกอบการในช่วงวิกฤตโควิด-19
ของเขตพื้นที่จังหวัดหนองคาย ระลอกที่ 1

Factors that affect entrepreneurs during COVID-19 1st phase
of Nong Khai Province Area,

วรวิมล สุวรรณวัลย์กร

สาขาวิชาการบัญชี คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

ผู้รับผิดชอบบทความ

WORAWUT SUWANWALAIKORN

Faculty of Business Administration in Accounting Ramkhamhaeng University

Corresponding Author

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อผู้ประกอบการในช่วงวิกฤตโควิด-19 ของเขตพื้นที่จังหวัดหนองคาย ระลอกที่ 1” โดยมีวัตถุประสงค์ (1) เพื่อศึกษาปัจจัยผู้ประกอบการที่ส่งผลกระทบต่อผู้ประกอบการในช่วงวิกฤตโควิด ของเขตพื้นที่จังหวัดหนองคาย ระลอกที่ 1 (2) เพื่อศึกษาปัจจัยสภาพแวดล้อมภายนอกที่มีผลต่อผู้ประกอบการในช่วงวิกฤตโควิด-19 ของเขตพื้นที่จังหวัดหนองคาย ระลอกที่ 1

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้ประกอบการเขตพื้นที่จังหวัดหนองคาย จำนวน 420 ราย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางคอมพิวเตอร์ เพื่อหาค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และกำหนดสถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน โดยใช้สถิติ T-test, ANOVA และการวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณ (Multiple Regression Coefficients)

ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยผู้ประกอบการ ด้านประเภทธุรกิจ ด้านลักษณะของการประกอบการ ด้านขนาดธุรกิจ (กำหนดจากรายได้ต่อปี) และด้านอายุของธุรกิจ ที่แตกต่างกัน ส่งผลกระทบต่อผู้ประกอบการในช่วงวิกฤตโควิด-19 ของเขตพื้นที่จังหวัดหนองคาย ระลอกที่ 1 ด้านรายได้ และด้านค่าใช้จ่าย แตกต่างกัน ปัจจัยสภาพแวดล้อมภายนอกส่งผลกระทบต่อผู้ประกอบการในช่วงวิกฤตโควิด-19 ของเขตพื้นที่จังหวัดหนองคาย ระลอกที่ 1 คือ (1) ด้านรายได้ พบว่ามีตัวแปรด้านสังคม และด้านเทคโนโลยี ที่ร่วมกันทำนายผลกระทบต่อผู้ประกอบการในช่วงวิกฤตโควิด-19 ด้านรายได้ ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งตัวแปรทั้งสองสามารถอธิบายการผันแปรผลกระทบต่อผู้ประกอบการในช่วงวิกฤตโควิด-19 ด้านรายได้ ได้ร้อยละ 79.10 ($R^2 = 0.791$) (2) ด้านค่าใช้จ่าย พบว่า ตัวแปร

ทุกด้าน ได้แก่ ด้านการเมือง ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม และด้านเทคโนโลยี ที่ร่วมกันทำนายผลกระทบต่อผู้ประกอบการในช่วงวิกฤตโควิด-19 ด้านค่าใช้จ่าย ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งตัวแปรทั้งสิ้นสามารถอธิบายการผันแปรผลกระทบต่อผู้ประกอบการในช่วงวิกฤตโควิด-19 ด้านรายได้ได้ร้อยละ 74.20 ($R^2 = 0.742$)

คำสำคัญ: ปัจจัยสภาพแวดล้อมภายนอก, ผลกระทบต่อผู้ประกอบการ

ABSTRACT

The research study, entitled “Factors that affect entrepreneurs during COVID-19 1st phase of Nong Khai Province Area.” aims to study: (1) Study factors of that affect entrepreneurs during the Covid crisis of the area of Nong Khai Province, the 1st phase; (2) study external environmental under affecting entrepreneurs during COVID-19 crisis of the area of Nong Khai Province, 1st phase period.

The sample group used in this research were of 420 questionnaires, Data collection was a questionnaire, data analysis was done using a computer program SPSS. Determine the mean, standard deviation (S.D.) and determine the statistics used to test the hypothesis using T-test, ANOVA and Multiple Regression analysis.

The results of the research found:

The nature of the business size (determined from annual income), and age of the business differently affects entrepreneurs during the Covid-19 crisis of the area of Nong Khai Province the 1st phase, External environment factors affects entrepreneurs during the Covid-19 crisis of the area of Nong Khai Province the 1st phase were (1) In terms of income, it was found that there were social variables and technology which together predicted the impact on entrepreneurs during the Covid-19 crisis in terms of income with statistically at 0.05. These variables can explain the variation of impact on entrepreneurs during the Covid-19 crisis in terms of income by 79.10 percent ($R^2 = 0.791$). (2) On expenses. It was found that there were variables in every aspect, including political, economic, social, and technology. that together predict the impact on entrepreneurs during the Covid-19 crisis cost was statistically significant at 0.05 These four variables can explain the variability of impact on entrepreneurs during the COVID-19 crisis in terms of income by 74.20% ($R^2 = 0.742$).

Keywords: External environmental factors, Impact on entrepreneurs

ความเป็นและความสำคัญของปัญหา

โรคโควิด 19 คือ โรคติดต่ออุบัติใหม่ซึ่งเกิดจากไวรัสโคโรนาชนิดที่มีการค้นพบล่าสุด โดยไวรัสและโรคอุบัติใหม่ชนิดนี้ไม่เป็นที่รู้จัก โดยเริ่มการระบาดในประเทศจีน เมื่อช่วงเดือนธันวาคมปี ค.ศ.2019 และมีการระบาดใหญ่เป็นวงกว้างจนส่งผลกระทบต่อเป็นอย่างมากในด้านสาธารณสุขและเศรษฐกิจของแทบทุกประเทศทั่วโลกจนถึงปัจจุบัน (WHO, 2019)

การตอบสนองทางสาธารณสุขทั่วโลก ประกอบด้วย การจำกัดการท่องเที่ยว การกักด่าน การห้ามออกจากเคสสถานเวลาค่ำคืน การยกเลิกการจัดงาน และการปิดสถานศึกษา นอกจากนี้ยังมีการกักด่านทั้งหมดของประเทศอิตาลีและมณฑลหูเป่ย์ของประเทศจีน และมีการใช้มาตรการการห้ามออกจากเคสสถานเวลาค่ำคืนอย่างหลากหลายในประเทศจีนและประเทศเกาหลีใต้ มีการคัดกรองตามท่าอากาศยานและสถานีรถไฟและมีการออกคำแนะนำเกี่ยวกับการเดินทางไปยังภูมิภาคที่มีการแพร่เชื้อในระดับประชาคมมีการปิดสถานศึกษาทั่วประเทศหรือส่วนท้องถิ่นในหลายประเทศทั่วโลก

การระบาดของโควิด-19 ในประเทศไทย

การระบาดทั่วของโควิด-19 ในประเทศไทย เริ่มระบาดตั้งแต่วันที่ 13 มกราคม 2563 โดยประเทศไทยเป็นประเทศแรกที่พบผู้ป่วยยืนยันโควิด-19 รายแรกนอกประเทศจีน การคัดกรองผู้เดินทางเข้าประเทศพบผู้ป่วยประปรายตลอดเดือน ซึ่งเป็นผู้ที่เดินทางมาจากหรือเป็นผู้พำนักอยู่ในประเทศจีนแทบทั้งสิ้น และเมื่อวันที่ 31 มกราคม 2563 มีรายงานว่ามีผู้ป่วยที่ติดเชื้อจากการแพร่เชื้อในประเทศเป็นครั้งแรก โดยมีผู้ป่วยยืนยัน 40 รายในสิ้นเดือนกุมภาพันธ์ และจำนวนผู้ป่วยเพิ่มมากขึ้นในกลางเดือนมีนาคม 2563 ซึ่งมีการระบุสาเหตุจากกลุ่มการแพร่เชื้อจากหลายกลุ่ม โดยกลุ่มใหญ่ที่สุดเกิดขึ้นในการแข่งขันชกมวยไทย ณ เวทีมวยราชดำเนิน เมื่อวันที่ 6 มีนาคม 2563 ผู้ป่วยยืนยันแล้วเพิ่มขึ้นเกิน 100 คนต่อวันในอีก 1 สัปดาห์ต่อมา

มาตรการการควบคุม

รัฐบาลได้มีมาตรการการคัดกรองและการติดตามการสัมผัส มีการคัดกรองโควิดตามท่าอากาศยานนานาชาติ ตลอดจนที่โรงพยาบาลสำหรับผู้ป่วยที่มีประวัติเดินทางหรือสัมผัส มีการสอบสวนโรคกรณีที่เกิดกลุ่มการระบาด กระทรวงศึกษาธิการเน้นการเฝ้าระวังตนเอง การรักษาความสะอาดโดยเฉพาะการล้างมือ และการเลี่ยงฝูงชน (หรือใส่หน้ากากอนามัยแทน) แม้บุคคลที่เดินทางมาจากประเทศเสี่ยงสูงจะได้รับคำแนะนำให้กักตนเอง แต่ยังไม่มีการจำกัดการเดินทาง จนวันที่ 5 มีนาคม 2563 และวันที่ 19 มีนาคม 2563 มีประกาศเพิ่มเติมให้ต้องมีเอกสารการแพทย์รับรองการเดินทางระหว่างประเทศและคนต่างด้าวต้องมีประกันสุขภาพ ปลายเดือนมีนาคม 2563 สถานที่สาธารณะและธุรกิจห้างร้านได้รับคำสั่งให้ปิดในกรุงเทพมหานคร และอีกหลายจังหวัด นายกรัฐมนตรีประกาศสถานการณ์ฉุกเฉิน มีผลวันที่ 26 มีนาคม และมีประกาศห้ามออกนอกเคสสถานยามวิกาล ตั้งแต่คืนวันที่ 3 เมษายน 2563 พระราชกำหนดสถานการณ์ฉุกเฉินสั่งงดจำหน่ายสุราชั่วคราว และให้ประชาชนชะลอการเดินทางข้ามจังหวัด ซึ่งยกเลิกเป็นส่วนใหญ่

ในเดือนกรกฎาคมและเปิดสถานศึกษาในเดือนสิงหาคม 2563 อย่างไรก็ตาม รัฐบาลยังไม่ยกเลิกสถานการณ์ฉุกเฉิน ต่อมาพบการระบาดของโรครอบใหม่ในจังหวัดสมุทรสาครประมาณกลางเดือนธันวาคม 2563 เดือนเมษายน 2564 พบการระบาดใหม่โดยมีคลัสเตอร์ที่ย่านทองหล่อและนราธิวาส

มาตรการการควบคุมจังหวัดหนองคาย

มาตรการในการป้องกันและควบคุมการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 จังหวัดหนองคายได้มีประกาศคณะกรรมการโรคติดต่อจังหวัดหนองคายสั่งปิดสถานที่และกำหนดมาตรการเฝ้าระวังป้องกันและควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เพื่อให้สอดคล้องกับประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินในทุกเขตท้องที่ทั่วราชอาณาจักร 2563 จึงมีประกาศ ดังนี้

1. ห้ามมิให้รถโดยสารสาธารณะ รถขนส่ง รถยนต์ส่วนบุคคล รถจักรยานยนต์ รถรับจ้าง เดินทางเข้า-ออก ในเขตพื้นที่จังหวัดหนองคาย
2. ห้ามแรงงานต่างด้าวเคลื่อนย้ายเข้ามาในเขตจังหวัดหนองคายโดยเด็ดขาด
3. ให้ปิดร้านค้า หรือสถานประกอบการขายสุรา ประเภทที่ 1 และประเภทที่ 2 ทุกชนิด ทุกประเภทร้านค้า

มาตรการทางเศรษฐกิจ

พระราชกำหนดให้อำนาจกระทรวงการคลังกู้เงินเพื่อแก้ไขปัญหา เยียวยา และฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคม ที่ได้รับผลกระทบจากการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 พ.ศ. 2563

ราชกิจจานุเบกษาเผยแพร่พระราชกำหนดกู้เงินเพื่อฟื้นฟูเศรษฐกิจที่ได้รับผลกระทบจากโควิด-19 รวม 3 ฉบับ วงเงินรวม 1.9 ล้านล้านบาท

ธนาคารแห่งประเทศไทย อนุมัติเงินกู้ดอกเบี้ยต่ำ (soft loan) แก่ผู้ประกอบการ SME จำนวน 63,342 ราย คิดเป็นมูลค่า 103,750 ล้านบาท หรือคิดเป็นประมาณร้อยละ 20 ของวงเงิน อย่างไรก็ตาม ผู้ประกอบการอีกกว่า 2.4 ล้านราย (ร้อยละ 83 ของผู้ประกอบการทั้งหมด) ไม่มีสิทธิในเงินกู้ดังกล่าว

จากสถานการณ์ดังกล่าวส่งผลเกิดวิกฤตการณ์ในหลายด้าน เช่น การกักตุนหน้ากากอนามัยและราคาสูงขึ้น การสั่งปิดธุรกิจห้างร้านในกรุงเทพมหานครโดยพลัน ทำให้คนงานหลายหมื่นคนเดินทางกลับภูมิลำเนา โรคระบาด ทำให้เศรษฐกิจของประเทศได้รับผลกระทบหนัก โดยเฉพาะอย่างยิ่งภาคการท่องเที่ยวที่มีความสำคัญ กองทุนการเงินระหว่างประเทศประเมินว่า GDP ของไทยจะหดตัวลงร้อยละ 6.7 ในปี 2563 ปรึบลดจากเดิมขยายตัวร้อยละ 2.5 รัฐบาลประกาศมาตรการช่วยเหลือหลายอย่าง รวมทั้งการกู้เงินเพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจมูลค่า 1.9 ล้านล้านบาท แต่มีผู้ได้รับการช่วยเหลือจำนวนน้อย

ด้วยมาตรการการควบคุมโรคที่ทุกประเทศใช้อยู่ ตั้งแต่การลดการเดินทางการเข้าออกพื้นที่ การปิดสนามบิง การใช้มาตรการ Social distancing มีการปิดสถานที่ ปิดสถานการค้า และกิจกรรมทางเศรษฐกิจ ปิดเมือง ฯลฯ ย่อมมีผลกระทบไปถึงการชะงักของเศรษฐกิจการค้า การทำงานผลิต อุตสาหกรรมท่องเที่ยว และอุตสาหกรรมต่อเนื่อง

โรงแรม ร้านอาหาร รวมไปถึงการผลิตในภาคอุตสาหกรรม ขณะเดียวกันทุกคนมีความกังวล และต้องดูแลปกป้องตัวเอง มีการกักตัวอยู่กับบ้าน หลายคนไม่สามารถมาทำงานหาเลี้ยงชีพแบบปกติได้ ธุรกิจจำนวนมากต้องหยุดกิจการ หรือทำได้ไม่เต็มประสิทธิภาพ จนทำให้ขาดรายได้มาจุนเจือครอบครัว ถึงแม้ว่ารัฐบาลจะมีมาตรการเยียวยา ผู้ขาดรายได้ในรูปแบบ คนไทยไม่ทิ้งกัน แต่ก็ยังเกิดความเครียดและปัญหาทางสุขภาพจิตตามมา การค้าและการลงทุนเกิดผลกระทบค่อนข้างรุนแรง แม้แต่เศรษฐกิจโลกก็กำลังเข้าสู่วิกฤติเศรษฐกิจ ซึ่งมีที่มาจากโควิด 19 เป็นสำคัญ

จากวิกฤตการณ์โควิด 19 ทำให้ผู้ศึกษาวิจัยจึงทำการศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อผู้ประกอบการในช่วงวิกฤตโควิด-19 ของเขตพื้นที่จังหวัดหนองคาย ะลอกที่ 1 เพื่อเป็นแนวทางให้แก่ผู้ประกอบการในการเตรียมรับมือกับสถานการณ์โรคระบาดที่อาจจะเกิดขึ้นได้ในอนาคต

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยผู้ประกอบการที่ส่งผลกระทบต่อผู้ประกอบการในช่วงวิกฤตโควิด ของเขตพื้นที่จังหวัดหนองคาย ะลอกที่ 1
2. เพื่อศึกษาปัจจัยสภาพแวดล้อมภายนอกที่มีผลต่อผู้ประกอบการในช่วงวิกฤตโควิด-19 ของเขตพื้นที่จังหวัดหนองคาย ะลอกที่ 1

นิยามศัพท์

โควิด-19 หมายถึง โรคติดต่อซึ่งเกิดจากไวรัสโคโรนาชนิดที่มีการค้นพบล่าสุด ไวรัสและโรคอุบัติใหม่นี้ไม่เป็นที่รู้จักเลยก่อนที่จะมีการระบาดในเมืองอู่ฮั่น ประเทศจีนในเดือนธันวาคมปี 2019 ขณะนี้โรคโควิด-19 มีการระบาดใหญ่ไปทั่ว ส่งผลกระทบต่อหลายประเทศทั่วโลก

ผลกระทบทางเศรษฐกิจ หมายถึง การชะงักของเศรษฐกิจการค้า การทำงานผลิต และอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและอุตสาหกรรมต่อเนื่อง โรงแรม ร้านอาหาร รวมไปถึงการผลิตในภาคอุตสาหกรรม

ผู้ประกอบการ หมายถึง ผู้ที่คิดริเริ่มดำเนินธุรกิจขึ้นมาเป็นของตนเอง มีการวางแผนการดำเนินงานและดำเนินธุรกิจทุกด้านด้วยตนเอง โดยยอมรับความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นได้ตลอดเวลา เพื่อมุ่งหวังผลกำไรที่เกิดจากผลการดำเนินงานของธุรกิจตนเอง

ด้านการเมือง หมายถึง กระบวนการในการจัดการรัฐโดยมีความเกี่ยวข้องกับ บุคคล กลุ่มคน เพื่อกำหนดแนวทางหรือข้อปฏิบัติให้สมาชิกในสังคมยึดถือปฏิบัติร่วมกัน นโยบายและกฎเกณฑ์ต่างๆ ของภาครัฐ

ด้านเศรษฐกิจ หมายถึง ระบบที่เกิดจากผลรวมของการแลกเปลี่ยน จากทุกการแลกเปลี่ยนที่เกิดขึ้นในระบบเศรษฐกิจนั้นๆ เศรษฐกิจระดับมหภาค/ระดับจุลภาค ซึ่งหมายถึงระบบเศรษฐกิจทั้งในและระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานขององค์กร

ด้านสังคมและวัฒนธรรม หมายถึง กลุ่มคนที่อยู่ร่วมกัน มีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน ยอมรับ แบบแผน กฎเกณฑ์ของกลุ่ม ร่วมกันในการดำเนินชีวิต

ด้านเทคโนโลยี หมายถึง สภาพการเปลี่ยนแปลงด้านเทคโนโลยีที่จะมีผลต่อการดำเนินงาน เช่น การผลิต คิดค้นเทคโนโลยีต่างๆ ความรู้และวิทยาการแขนงต่างๆ การใช้เทคโนโลยีเพื่อการสื่อสาร การแลกเปลี่ยนความรู้ ระหว่างองค์กร ความก้าวหน้าในการวิจัยและพัฒนาในสาขาที่เกี่ยวข้อง รวมถึงการเสริมสร้างประสิทธิภาพการผลิต และการให้บริการโดยใช้อุปกรณ์อัตโนมัติต่าง ๆ

ด้านรายได้ หมายถึง ผลตอบแทนที่กิจการหรือองค์กรได้รับจากการขายสินค้าหรือบริการที่เกิดจาก ดำเนินงานตามปกติรวมทั้งผลตอบแทนอื่นๆ ที่ไม่ได้เกิดจากการดำเนินงานตามปกติและรายได้ที่ได้รับมักอยู่ในรูปของ เงินสดหรือสิ่งเทียบเท่าเงินสด

ด้านค่าใช้จ่าย หมายถึง เงิน หรือสินทรัพย์ที่วัดมูลค่าได้ ที่จ่ายออกไปเพื่อให้ได้สิ่งตอบแทนกลับมา สิ่งตอบแทนอาจเป็นสินค้าหรือบริการ เช่น ค่าอาหาร ค่าน้ำค่าไฟฟ้า ค่าสาธารณูปโภค ค่าน้ำมัน

ขอบเขตการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

1.1 ตัวแปรอิสระ คือ

1.1.1 ปัจจัยผู้ประกอบการ ประกอบด้วย (1) ประเภทผู้ประกอบการ (2) ประเภทธุรกิจ (กำหนดจากรายได้ต่อปี) (3) ขนาดธุรกิจ (4) อายุของธุรกิจ

1.1.2 ปัจจัยสภาพแวดล้อมภายนอก ประกอบด้วย (1) ด้านการเมือง (2) ด้านเศรษฐกิจ (3) ด้านสังคม (4) ด้านเทคโนโลยี

1.2 ตัวแปรตาม คือ ผลกระทบต่อผู้ประกอบการในช่วงวิกฤตโควิด ของเขตพื้นที่จังหวัดหนองคาย ระยะเวลาที่ 1 ประกอบด้วย (1) รายได้ (2) ค่าใช้จ่าย

2. ขอบเขตด้านประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้ประกอบการเขตพื้นที่จังหวัดหนองคาย จำนวน 20,000 ราย โดยผู้วิจัยได้ใช้วิธีการคำนวณหาขนาดตัวอย่างด้วยสูตรการคำนวณของ ทาโร ยามาเน่ (Taro Yamane) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ซึ่งกำหนดค่าความคลาดเคลื่อนของกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 5% ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 420 คน

3. ขอบเขตด้านระยะเวลา

ระยะเวลาการทำวิจัย ตั้งแต่เดือน กรกฎาคม-สิงหาคม 2565

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. แนวคิดทฤษฎีการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอก

วิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม เทคโนโลยี เพื่อให้เข้าใจถึงปัจจัยที่อาจจะส่งผลกระทบต่อ การดำเนินธุรกิจของผู้ประกอบการ และสามารถปรับตัวให้สอดคล้องต่อสถานการณ์ รวมถึงลดความเสี่ยงในการประกอบธุรกิจ (มณีรัตน์ สุวรรณวารี, 2555)

2. แนวคิดทฤษฎีพฤติกรรมผู้บริโภค

พฤติกรรมต่าง ๆ ของผู้บริโภค เช่น ความต้องการซื้อ สาเหตุในการซื้อ แรงจูงใจ แหล่งข้อมูลที่ผู้บริโภคนำมาประกอบการตัดสินใจ การเปลี่ยนแปลงการซื้อ เพื่อให้ผู้ประกอบการสามารถนำข้อมูลมาวางแผนทางการตลาด (ชีวรรณ เจริญสุข, 2560)

3. แนวคิดทฤษฎีการปรับตัว

ทฤษฎีการปรับตัวของรอย Roy's adaptation model “ระบบการปรับตัวของบุคคลเป็นระบบเปิด ภายในมีการเปลี่ยนแปลงอย่างไม่หยุดนิ่งมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกตลอดเวลา” จากการเปลี่ยนแปลงสภาพการณ์ต่างๆ ของสภาพแวดล้อมภายนอก ทำให้ผู้บริโภคปรับตัวอยู่ตลอดเวลา ดังนั้น ผู้ประกอบการต้องปรับตัวให้ทันตามไปด้วย

4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

พชร เศรษฐวิริยะ และ ศุภวัฒน์กร วงศ์ธนวิศ. (2564). สภาพการณ์ ผลกระทบ และมาตรการของรัฐต่อบริการจัดส่งอาหารถึงที่ ในสภาวะแพร่ระบาดของไวรัสโคโรนา-19 ในเขตเทศบาลนครขอนแก่น สรุปได้ว่า ผลกระทบของการแพร่ระบาดของไวรัสโคโรนา-19 ส่งผลให้สถานประกอบการหลายแห่งต้องถูกปิด และผู้บริโภคในปัจจุบันเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม ประกอบกับมาตรการที่เข้มงวดของรัฐบาลในการจำกัดการให้บริการของธุรกิจร้านอาหารซึ่งประชาชนตงงานเป็นจำนวนมาก และบางส่วนใช้วิกฤตนี้ให้เป็นโอกาสในการประกอบอาชีพบริการขนส่งอาหาร ทั้งนี้ ผู้บริโภคและผู้ประกอบการร้านอาหาร ต้องการให้รัฐเข้ามาควบคุมดูแลในเรื่องราคาในการขนส่งและค่าธรรมเนียมในการใช้แพลตฟอร์มส่งอาหารให้มี ความเป็นธรรมและเป็นมาตรฐานเดียวกัน

วิเชียร มั่นแหล่ง และคณะ. (2564). ศึกษาผลกระทบและการปรับตัวของประชาชนในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 จังหวัดนครศรีธรรมราช สรุปได้ว่าผลกระทบมากที่สุด ประกอบด้วย 5 ด้านได้แก่

1. ด้านเศรษฐกิจ ทำให้ รายได้ส่วนใหญ่ลดลง
2. ด้านสุขภาพ ทำให้สมาชิกในครัวเรือนตื่นตัวในการป้องกันการติดเชื้อ และดูแลสุขภาพเพิ่มมากขึ้น
3. ด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม คือ บุคคลที่มีความสัมพันธ์กับ สมาชิกในครัวเรือนอยู่ในระดับปกติ
4. ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ทำให้การเข้าถึงแหล่งข้อมูลข่าวสาร ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมากขึ้น
5. ด้าน การศึกษา ทำให้นักเรียน/นักศึกษาต้องเรียนออนไลน์ อยู่ในระดับมากขึ้น

โณริตา หวานชื่น และคณะ. (2564). ศึกษาผลกระทบโควิด 19 และการปรับตัวของผู้ประกอบการค้าขายในตลาดเกินดิ่ง บริเวณพื้นที่ชายแดน ตำบลสุโขทัย-ลก อำเภอสว่าง-ลก จังหวัดนราธิวาส สรุปได้ว่า จากสถานการณ์ของการแพร่ระบาดของโควิด 19 ทำให้ผู้ประกอบการค้าขายรายได้ลดลง ทำให้ลูกค้าลดลงต่อเนื่อง คิดเป็นร้อยละ 51 ทำให้ไม่สามารถประกอบอาชีพได้ ธุรกิจมีเงินทุนหมุนเวียนของกิจการลดลง ต้นทุนเพิ่มสูงขึ้น ธุรกิจหยุดชะงัก เงินออมของครัวเรือนลดลง หนี้สินครัวเรือนเพิ่มขึ้น และผลการวิจัยการปรับตัวของผู้ประกอบการพบว่า ลดต้นทุน และค่าใช้จ่ายที่ไม่จำเป็น ลดหรือเลิกจ้างพนักงาน ลดราคาสินค้า มีการจำหน่ายสินค้าทางออนไลน์ ใช้บริการส่งของเดลิเวอรี่เพิ่มเติม

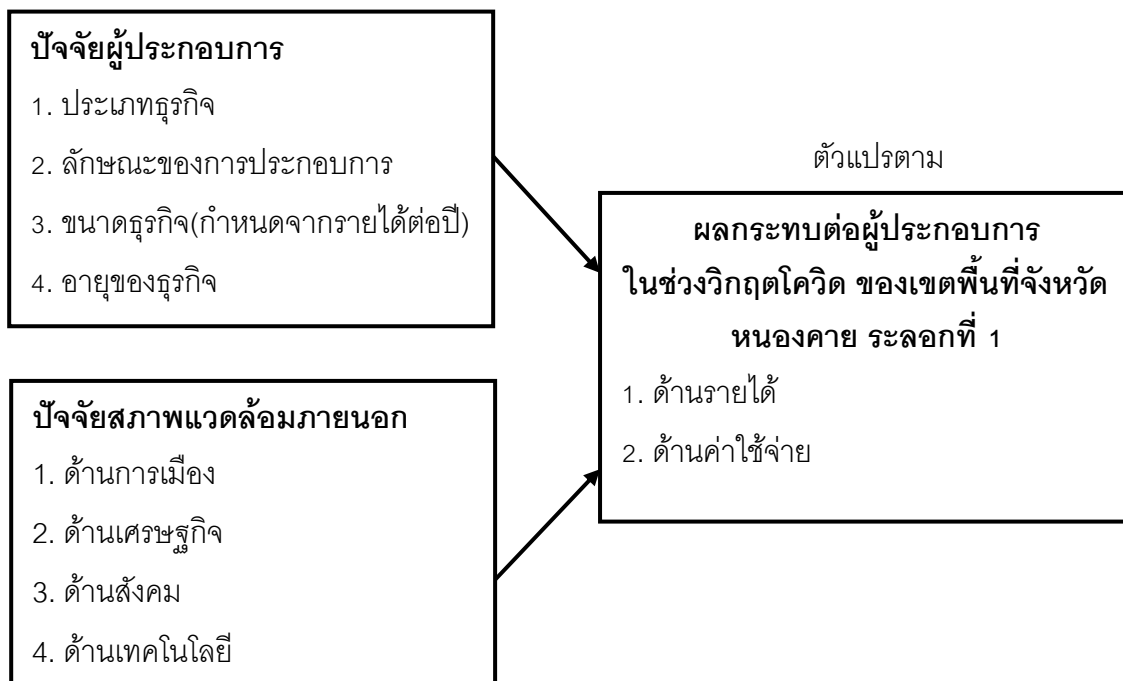
สมมติฐานการวิจัย

สมมติฐานที่ 1 ปัจจัยผู้ประกอบการที่แตกต่างกันส่งผลกระทบต่อในช่วงวิกฤตโควิด ของเขตพื้นที่จังหวัดหนองคาย ระลอกที่ 1 แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 2 ปัจจัยสภาพแวดล้อมภายนอกสามารถทำนายผลกระทบต่อผู้ประกอบการในช่วงวิกฤตโควิด-19 ของเขตพื้นที่จังหวัดหนองคาย ระลอกที่ 1 ด้านรายได้ และด้านค่าใช้จ่าย

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ตัวแปรอิสระ

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยใช้การวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) และเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถาม (Questionnaire)

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ ผู้ประกอบการของเขตพื้นที่จังหวัดหนองคาย จำนวน 420 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถาม (Questionnaire)

วิธีวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางคอมพิวเตอร์ ซึ่งสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ

สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่

ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percent)

ให้อธิบายตัวแปรอิสระ คือ (1) ปัจจัยผู้ประกอบการของเขตพื้นที่จังหวัดหนองคาย ได้แก่ ประเภทธุรกิจ ลักษณะของการประกอบการ ขนาดธุรกิจ (กำหนดจากรายได้ต่อปี) อายุของธุรกิจ (2) ปัจจัยสภาพแวดล้อมภายนอก ได้แก่ ด้านการเมือง ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม ด้านเทคโนโลยี (3) ผลกระทบต่อผู้ประกอบการในช่วงวิกฤตโควิด-19 ของเขตพื้นที่จังหวัดหนองคาย ระยะเวลาที่ 1 ได้แก่ ด้านรายได้ ด้านค่าใช้จ่าย

สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน คือ

1. ทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของข้อมูลสองกลุ่ม โดยใช้สถิติ t-test
2. ทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของข้อมูลที่มีมากกว่าสองกลุ่ม โดยใช้สถิติ One-Way ANOVA
3. ทดสอบค่าความแปรปรวน โดยใช้สถิติ One-Way ANOVA ด้วย Test Homogeneity of Variances
4. ทดสอบทดสอบเปรียบเทียบรายคู่ โดยใช้สถิติ One-Way ANOVA ด้วย Post Hoc LSD
5. ทำนายความสัมพันธ์ โดยหาค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Coefficients)

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยพบว่า ผู้ประกอบการส่วนใหญ่เป็นประเภทบุคคลธรรมดา จำนวน 273 คน คิดเป็นร้อยละ 65 ลักษณะของการประกอบการส่วนใหญ่ คือ ด้านการบริการ จำนวน 223 คน คิดเป็นร้อยละ 53.1 ขนาดธุรกิจ (กำหนดจากรายได้ต่อปี) ต่ำกว่า 1,000,000 บาท/ปี จำนวน 214 คน คิดเป็น ร้อยละ 51 อายุของธุรกิจ 0 - 2 ปี จำนวน 192 คน คิดเป็นร้อยละ 45.7

ในด้านความคิดเห็นต่อบัณฑิตสภาพแวดล้อมภายนอก โดยรวมระดับความคิดเห็น คือ เห็นด้วยมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.92 เมื่อพิจารณารายด้าน ได้แก่ ด้านการเมือง ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม และด้านเทคโนโลยี โดยมีค่าเฉลี่ย 4.05, 4.00, 3.85, และ 3.92 ตามลำดับ

ส่วนความคิดเห็นต่อผลกระทบต่อผู้ประกอบการในช่วงวิกฤตโควิด-19 ของเขตพื้นที่จังหวัดหนองคาย ระยะเวลาที่ 1 แบ่งออกเป็น 2 ด้าน คือ ด้านรายได้ และด้านค่าใช้จ่าย พบว่า ผลกระทบต่อผู้ประกอบการในช่วงวิกฤตโควิด-19 ของเขตพื้นที่จังหวัดหนองคาย ระยะเวลาที่ 1 โดยรวมระดับความคิดเห็น คือ เห็นด้วยมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.18 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านค่าใช้จ่ายมีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.28 ส่วนด้านรายได้ มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.09

ผลการทดสอบสมมติฐานด้วยสถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) ทดสอบสมมติฐาน 2 ข้อ

สมมติฐานที่ 1 ปัจจัยผู้ประกอบการที่แตกต่างกันส่งผลกระทบต่อผู้ประกอบการในช่วงวิกฤตโควิด-19 แตกต่างกัน

ผลการวิเคราะห์ พบว่า ประเภทธุรกิจ ลักษณะของการประกอบการ ขนาดธุรกิจ (กำหนดจากรายได้ต่อปี) และอายุของธุรกิจ แตกต่างกัน ส่งผลกระทบต่อผู้ประกอบการในช่วงวิกฤตโควิด-19 ด้านรายได้ และด้านค่าใช้จ่าย แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

สมมติฐานที่ 2 ปัจจัยสภาพแวดล้อมภายนอกสามารถทำนายผลกระทบต่อผู้ประกอบการในช่วงวิกฤตโควิด-19 ของเขตพื้นที่จังหวัดหนองคาย ระยะเวลาที่ 1 ด้านรายได้ และด้านค่าใช้จ่าย

ตาราง 1 แสดงผลการวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณ ปัจจัยสภาพแวดล้อมภายนอกสามารถทำนายผลกระทบต่อผู้ประกอบการในช่วงวิกฤตโควิด-19 ด้านรายได้

ปัจจัยสภาพแวดล้อมนอก	Coefficients			
	B	Beta	t	P
ด้านการเมือง	.104	.076	2.242	.025
ด้านเศรษฐกิจ	.084	.052	1.259	.209
ด้านสังคม	.463	.351	8.168	.000
ด้านเทคโนโลยี	.637	.585	13.526	.000
ค่าคงที่(Constant)	.195		1.163	.246

R = .889 R² = .791 F = 392.044 P-Value = .000*

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ผลการวิเคราะห์ด้านรายได้ พบว่า มีตัวแปรด้านสังคม และด้านเทคโนโลยี ที่ร่วมกันทำนายผลกระทบต่อผู้ประกอบการในช่วงวิกฤตโควิด-19 ด้านรายได้ ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งตัวแปรทั้งสองสามารถอธิบายการผันแปรผลกระทบต่อผู้ประกอบการในช่วงวิกฤตโควิด-19 ด้านรายได้ ได้ร้อยละ 79.10 (R² = 0.791)

ตาราง 2 แสดงผลการวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณ ปัจจัยสภาพแวดล้อมภายนอกสามารถทำนายผลกระทบต่อผู้ประกอบการในช่วงวิกฤตโควิด-19 ด้านค่าใช้จ่าย

ปัจจัยสภาพแวดล้อมภายนอก	Coefficients			
	B	Beta	t	P
ด้านการเมือง	.189	.171	4.552	.000*
ด้านเศรษฐกิจ	.366	.277	6.073	.000*
ด้านสังคม	.335	.313	6.569	.000*
ด้านเทคโนโลยี	.186	.211	4.389	.000*
ค่าคงที่(Constant)	.053		.353	.724

R = .861 R² = .742 F = 298.142 P-Value = .000*

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ผลการวิเคราะห์ด้านค่าใช้จ่าย พบว่า พบว่ามีตัวแปรทุกด้าน ได้แก่ ด้านการเมือง ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม และด้านเทคโนโลยี ที่ร่วมกันทำนายผลกระทบต่อผู้ประกอบการในช่วงวิกฤตโควิด-19 ด้านค่าใช้จ่าย ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งตัวแปรทั้งสิ้นสามารถอธิบายการผันแปรผลกระทบต่อผู้ประกอบการในช่วงวิกฤตโควิด-19 ด้านรายได้ ได้ร้อยละ 74.20 (R² = 0.742)

สรุปและอภิปรายผล

จากการสรุปผลการวิจัยดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยได้พบเห็นประเด็นที่น่าสนใจในการนำมาอภิปรายผลดังต่อไปนี้

1. จากการศึกษาค้นพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ เป็นผู้ประกอบการประเภทบุคคลธรรมดา จำนวน 273 คน และประเภทนิติบุคคล จำนวน 147 คน โดยลักษณะของการประกอบการ เป็นผู้ประกอบการด้านการบริการมากที่สุด จำนวน 223 คน ขนาดธุรกิจ (กำหนดรายได้ต่อปี) ต่ำกว่า 1,000,000 บาท/ปี จำนวน 214 คน และผู้ประกอบการมีอายุธุรกิจ 0 - 2 ปี มากที่สุด จำนวน 192 คน

2. จากการศึกษาค้นพบว่า ผู้ประกอบการส่วนใหญ่ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยสภาพแวดล้อมภายนอกที่มีผลต่อผู้ประกอบการในช่วงวิกฤตโควิด-19 ของเขตพื้นที่จังหวัดหนองคาย ระยะเวลาที่ 1 โดยรวมระดับความคิดเห็น คือ เห็นด้วยมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.92 และด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านการเมือง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พชร เศรษฐวิริยะ และ ศุภวัฒน์กร วงศ์ธนวงษ์ (2564) สภาพการณ์ ผลกระทบ และมาตรการของรัฐต่อบริการจัดส่งอาหารถึงที่ ในสภาวะแพร่ระบาดของไวรัสโควิด-19 ในเขตเทศบาลนครขอนแก่น ผลการวิจัย สรุปได้ว่า สภาพการณ์ของผู้บริโภคในปัจจุบันเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม คือ ต้องการความ สะดวกสบาย รวดเร็ว ทันสมัยและเท่าทันเทคโนโลยีมากยิ่งขึ้น ประกอบกับมาตรการที่เข้มงวดของรัฐบาล ผู้ประกอบการร้านอาหาร และผู้ให้บริการ ได้รับผลกระทบ

จากการแพร่ระบาดของ ไวรัสโควิด-19 ส่งผลให้สถานประกอบการหลายแห่งต้องถูกปิด ประชาชนตกงานเป็นจำนวนมาก ซึ่งบางส่วนใช้วิกฤตนี้ให้เป็นโอกาสในการประกอบอาชีพบริการ

3. ปัจจัยสภาพแวดล้อมภายนอกส่งผลกระทบต่อผู้ประกอบการในช่วงวิกฤตโควิด-19 ของเขตพื้นที่จังหวัดหนองคาย ระยะเวลาที่ 1 พบว่ามีตัวแปรปัจจัยสภาพแวดล้อมภายนอกด้านการเมือง ด้านสังคม ด้านเทคโนโลยี ที่ร่วมกันทำนายผลกระทบต่อผู้ประกอบการในช่วงวิกฤตโควิด-19 ของเขตพื้นที่จังหวัดหนองคาย ระยะเวลาที่ 1 ด้านรายได้ โดยหาค่าการถดถอยเชิงพหุคูณ (Multiple Linear Regression) ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ซึ่งตัวแปรทั้งสามสามารถอธิบายการผันแปรผลกระทบต่อผู้ประกอบการในช่วงวิกฤตโควิด-19 ด้านรายได้ ได้ร้อยละ 79.10 ($R^2 = 0.791$)

4. ปัจจัยสภาพแวดล้อมภายนอกส่งผลกระทบต่อผู้ประกอบการในช่วงวิกฤตโควิด-19 ของเขตพื้นที่จังหวัดหนองคาย ระยะเวลาที่ 1 พบว่ามีตัวแปรปัจจัยสภาพแวดล้อมภายนอกด้านการเมือง ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม และด้านเทคโนโลยี ที่ร่วมกันทำนายผลกระทบต่อผู้ประกอบการในช่วงวิกฤตโควิด-19 ของเขตพื้นที่จังหวัดหนองคาย ระยะเวลาที่ 1 ด้านค่าใช้จ่าย โดยหาค่าการถดถอยเชิงพหุคูณ (Multiple Linear Regression) ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งตัวแปรทั้งสี่สามารถอธิบายการผันแปรผลกระทบต่อผู้ประกอบการในช่วงวิกฤตโควิด-19 ด้านค่าใช้จ่าย ได้ร้อยละ 74.20 ($R^2 = 0.742$) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของวิเชียร มั่นแหล่ง และคณะ. (2564). ศึกษาผลกระทบและการปรับตัวของประชาชนในสถานการณ์การแพร่ระบาดของ โควิด-19 จังหวัดนครศรีธรรมราช ผลการวิจัย สรุปได้ว่า ผลกระทบมากที่สุด ประกอบด้วย 5 ด้านได้แก่ (1) ด้านเศรษฐกิจ ทำให้ รายได้ส่วนใหญ่ลดลง (2) ด้านสุขภาพ ทำให้สมาชิกในครัวเรือนตื่นตัวในการป้องกันการติดเชื้อ และดูแลสุขภาพเพิ่มมากขึ้น (3) ด้านสังคม และสิ่งแวดล้อม คือ บุคคลที่มีความสัมพันธ์กับ สมาชิกในครัวเรือนอยู่ในระดับปกติ (4) ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ทำให้การเข้าถึงแหล่งข้อมูลข่าวสาร ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมากขึ้น (5) ด้านการศึกษา ทำให้นักเรียน/นักศึกษาต้องเรียนออนไลน์ อยู่ในระดับมากขึ้น

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษา เรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อผู้ประกอบการในช่วงวิกฤตโควิด-19 ของเขตพื้นที่จังหวัดหนองคาย ระยะเวลาที่ 1 พบว่า ปัจจัยผู้ประกอบการ และปัจจัยสภาพแวดล้อมภายนอก ส่งผลกระทบต่อผู้ประกอบการในช่วงวิกฤตโควิด-19 ของเขตพื้นที่จังหวัดหนองคาย ระยะเวลาที่ 1 แตกต่างกัน โดยเกิดจากปัจจัยภายนอกที่ไม่สามารถควบคุมได้ เพื่อให้ผู้ประกอบการได้เตรียมรับมือกับสถานการณ์โรคระบาดที่อาจจะเกิดขึ้นได้ในอนาคต ดังนั้น การวางแผนด้านรายได้ ด้านค่าใช้จ่าย และการนำเทคโนโลยีเข้ามาช่วยในการดำเนินธุรกิจ ปรับตัวได้ทันต่อสถานการณ์ ซึ่งจะช่วยให้สามารถดำเนินธุรกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพ และลดผลกระทบต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นได้

เอกสารอ้างอิง

- โนนิตา หวานชื่น และคณะ. (2564). ศึกษาผลกระทบโควิด 19 และการปรับตัวของผู้ประกอบการค้าขายในตลาด
เก็นติ้ง บริเวณพื้นที่ ชายแดน ตำบลสุโขทัย-ลก อำเภอสว่างโฮง-ลก จังหวัดนราธิวาส. มหาวิทยาลัยทักษิณ.
เพชร เศรษฐวิริยะ, ศุภวัฒน์กร วงศ์ธนวล. (2564). สภาพการณ์ ผลกระทบ และมาตรการของรัฐต่อบริการจัดส่ง
อาหารถึงที่ ในสภาวะแพร่ระบาดไวรัสโควิด-19 ในเขตเทศบาลนครขอนแก่น. หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตร์
มหาบัณฑิต, วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
วิเชียร มั่นแหล่ง และคณะ. (2564). ศึกษาผลกระทบและการปรับตัวของประชาชนในสถานการณ์การแพร่ระบาด
ของโรคโควิด-19 จังหวัดนครศรีธรรมราช. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช.